

บทที่ 2

รายการสารคดี

2.1 ความหมายของรายการสารคดี

คำว่า "สารคดี" จะใช้ยู่ทั่วไปทั้งทางด้าน วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ และภาพยนตร์ มีผู้ให้คำนิยามคำว่า "สารคดี" อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น จอห์น เกรสัน นักวิชาการชาวอังกฤษกล่าวว่า "สารคดีเป็นการแสดงความคิดสร้างสรรค์ที่ถ่ายทอดมาจากความเป็นจริง"¹

อุฟาร์ เนื่องจางค์ นิยามไว้ว่า "สารคดีเป็นเครื่องตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้ชม"²

อย่างไรก็ตามลักษณะโดยรวมของคำว่า "สารคดี" พอจะสรุปได้เป็นข้อๆคือ

1. สารคดีจะต้องเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นหรืออ้างอิงจากความเป็นจริง รายการสารคดีจะต้องมีการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงอย่างละเอียดถี่ถ้วน และนำเอาข้อเท็จจริงนั้นมาเสนอต่อผู้ชม ซึ่งผู้ชมสามารถเข้าใจจุดยืนของเรื่องนั้นๆ โดยกระจ่าง

2. รายการสารคดีมักเป็นเรื่องราวที่นิยมถ่ายทำในสถานที่จริงของเหตุการณ์นั้นๆ ถ่ายทอดให้เห็นบรรยากาศของเรื่องราวได้อย่างสมจริง บุคคลที่อยู่ในเรื่องเป็นบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์จริง จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการถ่ายทำค่อนข้างจะนานกว่ารายการประเภทอื่น

3. เรื่องราวและเนื้อหาของรายการอาจจะเจาะลึกเกี่ยวกับเรื่องราวของเหตุการณ์ในปัจจุบัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์หรือในบางครั้งอาจจะเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความก้าวหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นเรื่องที่ยึดกับความเป็นจริง และต้องไม่เป็นการสร้างเรื่องราวขึ้นเองโดยไม่มีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ

¹ บรรจง โกศลวัฒน์, ภาพยนตร์สารคดี, (กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) หน้า 3.

² อุฟาร์ เนื่องจางค์, สื่อสารมวลชนวิทยุ-โทรทัศน์, (กรุงเทพมหานคร ; ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรบัณฑิต, 25 20), หน้า 145 - 146.

ตัดต่อเป็นเวลา 6 เดือน ภาพยนตร์เรื่องนี้ชื่อว่า "นาบูกแห่งขั้วโลกเหนือ"

เมื่อนำออกฉายให้ชมครั้งแรกเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน ค.ศ. 1922 ปรากฏว่าเป็นภาพยนตร์ที่ทำเงินได้มากและได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไป ภาพยนตร์เรื่องนี้ถือว่าเป็นภาพยนตร์สารคดีเรื่องแรกของโลกซึ่งนับว่าเป็นภาพยนตร์ที่มีความแปลกใหม่มากในยุคสมัยนั้นและจากผลของความสำเร็จจากการจัดฉายภาพยนตร์เรื่องนี้เองทำให้บริษัทพาราเมทแห่งฮอลลีวูดเกิดความสนใจและได้ทำสัญญาสร้างภาพยนตร์อีกเรื่องหนึ่งกับ โรเบิร์ต ฟลาเฮอร์ตี้ โดยให้เขาออกเดินทางไปถ่ายทำภาพยนตร์ที่หมู่เกาะทะเลใต้ ภาพยนตร์เรื่องนี้ชื่อว่า "โมอะนา" สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1926 เป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีและวัฒนธรรมอันงดงามของชาวเกาะซามัว โดยเฉพาะพิธีกรรมทางศาสนาเกี่ยวกับการสักยันต์อันเจ็บปวด

ภาพยนตร์เรื่อง "โมอะนา" ของโรเบิร์ต ฟลาเฮอร์ตี้ นี้เองทำให้คำว่า สารคดี (DOCUMENTARY) ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกเพื่ออธิบายภาพยนตร์เรื่องนี้ โดยจอห์น เกรียสัน นักวิชาการชาวอังกฤษผู้เขียนทฤษฎีและบทบาทในการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่สำคัญผู้หนึ่ง จอห์น เกรียสัน ได้วิจารณ์ภาพยนตร์เรื่อง "โมอะนา" ว่าเป็นภาพยนตร์ที่ถ่ายทอดให้เห็นขนบธรรมเนียมประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กหนุ่มชาวโปลินีเนียนได้อย่างดีและถือว่าเป็นภาพยนตร์ที่มีคุณค่าทางสารคดี

ต่อมา เกรียสันก็ได้เลือกใช้คำว่า "สารคดี" เพื่ออธิบายถึงลักษณะและประเภทของภาพยนตร์ที่มีการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าในทางสังคมและการเมืองตลอดมา นอกจากนี้เกรียสันยังเป็นผู้คอยชี้แนะแนวทางและสนับสนุนภาพยนตร์สารคดีจนกระทั่งก่อกำเนิดเป็นขบวนการภาพยนตร์สารคดีของอังกฤษขึ้นมาโดยการร่วมดำเนินการกับนักวิชาการผู้สร้างภาพยนตร์ และบุคคลอื่นๆ เช่น พอล โรธ่า นักเขียน นักวิชาการและนักสร้างภาพยนตร์ซึ่งมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาพยนตร์สารคดีอังกฤษด้วย

³ นอกจากบุคคลที่กล่าวมาแล้วยังมีบุคคลอื่นที่น่าสนใจเกี่ยวกับภาพยนตร์เชิงสารคดี เช่น ดิซัสก้า เวอร์ตอฟ ผู้สร้างชาวรัสเซียซึ่งได้ทดลองค้นคว้าและสร้างภาพยนตร์ในแนวสารคดีอยู่หลายเรื่องในช่วงปี ค.ศ. 1923 คาวาลคานตี (CAVALCANTI) ผู้สร้างชาวบราซิลซึ่งสร้างเรื่องเกี่ยวกับชีวิตชาวปารีสในปี ค.ศ. 1926 วอลเตอร์ รัทท์แมนได้สร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับเมืองเบอร์ลินในปี ค.ศ. 1923 เป็นต้น จะเห็นได้ว่าภาพยนตร์แนวสารคดีเริ่มได้รับความสนใจแพร่หลายมากขึ้น และได้มีผู้สร้างภาพยนตร์มากมายหลายคน que เริ่มศึกษา

³ บรรจง โกศลวัฒน์, อ้างแล้ว หน้า 3-13.

และสร้างภาพยนตร์แนวนี้ขึ้นมา

สำหรับในประเทศไทยผู้ที่สร้างภาพยนตร์สารคดีและผู้ผลิตสารคดีทางโทรทัศน์ ออกมาในช่วงแรกๆนั้นมีน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเอาภาพยนตร์สารคดีของต่างประเทศ มาฉายหรือนำเอามาประกอบขึ้นเป็นรายการทางโทรทัศน์แล้วนำมาเสนอต่อผู้ชม แต่ในเวลา ต่อมาก็มีหน่วยงานที่จะพยายามผลิตรายการสารคดีของตนเองขึ้นมาคือ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

ต่อมาเมื่อรัฐบาลเข้ามาควบคุมการจัดดำเนินกิจการในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจ จัดตั้งเป็นไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในปี พ.ศ. 2521 หน่วยงานที่จัดทำสารคดียังคงอยู่ใน รูปแบบเดิมคือขึ้นอยู่กับส่วนข่าวของโทรทัศน์ไม่ได้มีการจัดตั้งเป็นหน่วยงานเฉพาะขึ้นมา จนกระทั่งรัฐบาลพิจารณาเห็นสมควรที่จะให้สื่อมวลชนสร้างสรรค์รายการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อประเทศชาติบ้าง จึงได้มีการจัดทำรายการสารคดีขึ้นอย่างจริงจังจึงมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ การผลิตรายการสารคดีโดยเฉพาะขึ้นมา จากนั้นมาก็เริ่มมีการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ อย่างแพร่หลายมากขึ้น จนกระทั่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าสถานีโทรทัศน์ทุกช่องมีการนำเสนอ รายการสารคดีออกสู่สายตาประชาชนอย่างกว้างขวาง

2.3 ประเภทของรายการสารคดี

การแยกประเภทรายการสารคดีตามลักษณะของเนื้อหา⁴

1. รายการสารคดีทั่วไป มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวทั่วไปที่จะให้ความรู้ ความ น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อผู้ชมยิ่งกว่าที่จะเน้นสาระข้อเท็จจริงมากเกินไป

2. รายการสารคดีในโอกาสพิเศษ สารคดีประเภทนี้ผู้จัดทำข้อมูลได้ถ่ายเพราะ โอกาสพิเศษต่าง ๆ นั้นมักมีผู้บันทึกหรือเก็บหลักฐานไว้แล้วมากมาย การจัดลำดับเนื้อหาอาจทำ ได้ในลักษณะการเล่าถึงบุคคล สถานที่หรือโอกาสนั้น ๆ ว่ามีความสำคัญ ความเป็นมาหรือมี ประวัติอย่างไร การสรุปมักเป็นการระลึกถึงความสำคัญของโอกาสพิเศษในแง่ของวัฒนธรรม ประเพณี สังคม และประวัติศาสตร์ เป็นต้น

3. รายการสารคดีท่องเที่ยว เป็นการแนะนำให้รู้จักกับสถานที่ที่นักท่องเที่ยวหรือที่ควร จะศึกษาหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ เน้นเรื่องสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมา สิ่ง ที่ น่าสนใจ วิธีเดินทาง การเตรียมตัว ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่าย เป็นต้น

⁴ ปยุต พุกสาร, "การจัดรายการสารคดี" เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการ

4. รายการสารคดีเชิงวิจารณ์ เนื้อหาเป็นในลักษณะข้อเท็จจริง การแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ การวิเคราะห์ปัญหา การแก้ปัญหา การทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รายการประเภทนี้มักตั้งเรื่องราวให้ผู้ชมขบคิดต่อไป

5. รายการสารคดีเชิงข่าว จะมีเนื้อหาสืบเนื่องมาจากข่าวที่น่าสนใจทั้งสิ้น เป็นการเสนอเบื้องหลังข่าวในแง่ของข้อเท็จจริง และเรื่องราวความเป็นมาตลอดจนสาเหตุต่างๆหากเป็นข่าวเกี่ยวกับบุคคลสองฝ่ายต้องเสนอข้อเท็จจริงให้ยุติธรรมกับทั้งสองฝ่าย ไม่ควรแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงไป

2.4 การแยกประเภทสารคดีตามเนื้อหาที่นำเสนออย่างละเอียด⁵

1. เรื่องราวเกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมตัวเองให้ดีขึ้น (PERSONAL IMPROVEMENT) ได้แก่การเสริมสวย การบำรุงรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย เป็นต้น

2. แนะนำวิธีการที่สามารถปฏิบัติได้ (PRACTICAL METHODS) ได้แก่การแก้ไขเครื่องใช้ในบ้าน การซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

3. แนะนำสถานที่ที่คนไม่ค่อยรู้จัก (UNFAMILIAR PLACES) เป็นการแนะนำให้รู้จักกับสถานที่พักผ่อนหรือที่ควรจะศึกษาหาความรู้ตามประวัติศาสตร์ก็ได้ โดยที่สถานที่ดังกล่าวนี้ยังไม่เป็นที่รู้จักดีเป็นแบบสารคดีท่องเที่ยว

4. แนะนำสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่ค่อยได้พบ (UNUSUAL ARTICLES AND OBJECTS) เช่น แพชั่นใหม่ๆ หรือสิ่งก่อสร้างใหม่ๆ เป็นต้น

5. เรื่องของพฤษชาติและสัตว์ (PLANTS AND ANIMALS) เช่น ความเจริญเติบโตของพืชพันธุ์ต่างๆ ชีวิตและความเป็นอยู่ของสัตว์ประเภทต่างๆ

6. วิถีชีวิตของประชาชน (PEOPLE AND THEIR WAYS) เช่น ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าต่างๆ รวมไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม

7. ประสบการณ์ที่แปลกพิศดารชاذิ (EXTRA-ORDINARY EXPERIENCES) เช่น เก๊ก 2 เพศ บลาไหลเผือก ไก่ 3 ขา เป็นต้น

⁵ อุพาร เนืองจันงัก, อ่างแล้ว, หน้า 146.

8. ผลการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ (TECHNICAL AND SCIENTIFIC DATA)
เป็นการอธิบายให้ทราบถึงผลของการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือสถิติต่างๆ

9. เหตุการณ์สำคัญที่ได้บันทึกไว้ (NOTABLE OCCASION AND OCCURENCE)
เช่น เหตุการณ์เรื่องของสงคราม แผ่นดินไหว เป็นต้น

10. บุคคลที่น่าสนใจ (INTERESTING PERSONS) เป็นการเสนอเรื่องราวของบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศหรือได้สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ เช่น พระปิยมหาราช ตรีโอสัตรา เป็นต้น

11. ผลการสืบสวนและสอบสวน (INTERESTING RESULTS) เป็นการนำเสนอเรื่องราวของคดีฆาตกรรมที่สำคัญๆ มาเสนอในรูปสารคดี เช่น ติดตามคดีฆาตกรรม การติดตามคดีเพชรฆาต เป็นต้น

12. ข้อคิดเห็นที่สำคัญ (SIGNIFICANT IDEAS) คือการเสนอเรื่องราวที่แฝงข้อคิดเห็นต่างๆ ให้แก่ผู้ชม เช่น การปฏิบัติตามกฎจราจร ความคิดเห็นเกี่ยวกับสปอร์ต คอมเพล็กซ์ เป็นต้น

13. การวิพากษ์วิจารณ์และโต้ตอบ (CRITICAL JUDGEMENT AND REACTIONS) เช่น การวิพากษ์วิจารณ์ภาพยนตร์ เป็นต้น

14. จงใจให้สนุกสนานและเพลิดเพลิน (DIVERSION OR AMUSEMENT)
ได้แก่วิธีการเสนอเรื่องราวที่สนุกสนาน เพลิดเพลินแก่ผู้ชม

ประเภทของรายการสารคดีที่แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการนำเสนอ⁶

1. การกระทำ (ACTION) เป็นสารคดีที่เน้นถึงเหตุการณ์หรือการกระทำ อาจไม่จำเป็นต้องเป็นเวลาเดียวกัน และแสดงให้เห็นว่าผู้ชมสามารถจะทำอย่างไรกับเหตุการณ์นี้

2. ข่าวสารหรือสาระความรู้ (INFORMATION) เป็นสารคดีที่มุ่งเสนอข่าวสารสาระในรูปแบบข้อมูล ตัวเลข สถิติ ประกอบกันเข้าเป็นเรื่องราว

⁶ ยงยศ เปลื้องปรีชาเนา, "การผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์", (สารนิพนธ์วารสารศาสตร์บัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.)

3. ละครหรือความบันเทิง (DRAMATISATION) เป็นสารคดีที่มีไ้มุ่งให้
ข่าวสาร ดังเช่นรายการ 2 รูปแบบที่กล่าวมาแล้วแต่มุ่งเสนอเนื้อหาในรูปของการแสดง เช่น
ละคร โดยนำความจริงทั้งหมดหรือบางส่วนมาสร้างเป็นโครงเรื่องหรือเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน
เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ กล้วยศิลปะการแสดงที่ส่งเสริมจริงจัง

2.5 เทคนิคและการนำเสนอรายการสารคดี

รายการสารคดีนั้นจะนำเสนอเนื้อหา ความรู้ ให้แก่ผู้ชมเป็นหลักด้วยเหตุนี้จึง
ทำให้ผู้ผลิตรายการสารคดีจะต้องรู้จักเทคนิคในการนำเสนอรายการสารคดีนั้นให้น่าสนใจ
โดยอาจจะเสนอในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปเพื่อทำให้เรื่องที่ยากๆหนักๆกลายเป็นเรื่อง
ง่ายและเบาเพื่อป้องกันมิให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายกับสาระความรู้ที่ผู้ผลิตตั้งใจจะมอบให้
ลักษณะการนำเสนอรายการสารคดีทางโทรทัศน์จึงแยกได้ดังนี้

1. รายการสารคดีตลอดรายการ คือรายการที่ถูกกำหนดไว้ว่าเป็นรายการสารคดี
อาจเป็นตอนเดียวจบหรือหลายตอนจบก็ได้ เนื้อหาของรายการต้องการจะถ่ายทอดเนื้อหา
ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้แก่ผู้ชมมากที่สุด การดำเนินเรื่องจะดำเนินโดยภาพของ
เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นจริงๆประกอบการบรรยายข้อเท็จจริงหรือเล่าประวัติความเป็นมา
ตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น รายการส่องโลก รายการสู่โลกกว้าง เป็นต้น นอกจากนี้ในปัจจุบัน
รายการสารคดีที่ใช้เวลาในการออกอากาศเพียง 1-2 นาทีก็กำลังได้รับความนิยมอยู่มาก เช่น
รายการสวฮีให้เป็น รายการครอบครัวสุขสันต์ เป็นต้น เนื่องจากผู้ผลิตได้สังเกตเห็นว่าผู้ชมจะ
สามารถให้ความสนใจกับเนื้อหาของรายการได้ในระยะสั้นๆและไม่เกิดความเบื่อหน่าย

2. รายการสารคดีที่เป็นส่วนหนึ่งของรายการอื่น คือรายการโทรทัศน์รูปแบบ
อื่นๆที่มีสารคดีบรรจุอยู่เป็นส่วนหนึ่งของรายการ ได้แก่ รายการเนกกาซีนต่างๆซึ่งจะแบ่งเนื้อ
หารายการออกเป็นช่วงย่อยๆโดยจะมีการนำเสนอสารคดีสั้นๆประกอบอยู่ เช่น ผู้หญิงวันนี้
ผู้หญิง ผู้หญิง บ้านเลขที่ 5 เป็นต้น เนื้อหาของสารคดีจะมีขนาดสั้น เป็นเรื่องเบาๆ เหมาะ
กับบุคคลทั่วไป โดยผู้ดำเนินรายการจะร้อยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรายการนั้น หรือรูปแบบอื่น
เช่น การสัมภาษณ์ รายการสนทนา ก็บรรจุรายการสารคดีไว้เป็นส่วนหนึ่งได้โดยอาจใช้
เป็นส่วนหนึ่งที่น่าเข้าสู่รายการขี้นประเด็นปัญหา เสริมการสนทนาให้ชัดเจนขึ้น

3. รายการสารคดีเพื่อใช้ในโอกาสพิเศษ เป็นสารคดีที่จัดทำขึ้นเนื่องในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น วันสำคัญของเหตุการณ์ วันสำคัญของบุคคลสำคัญต่างๆ

ในปัจจุบันการผลิตรายการสารคดีนั้นยังคงมีลักษณะการนำเสนอที่แตกต่างออกไปจากการแบ่งลักษณะการนำเสนอสารคดีข้างต้นอีกมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ผลิตได้พยายามสร้างสรรค์ผสมผสานรูปแบบของรายการให้ออกมามีความเกินและแปลกออกไปจากการเสนอเรื่องราวอย่างตรงไปตรงมาหรือการนำเสนออย่างจริงจังเกินไปนั่นเอง

2.6 การจัดรายการสารคดีทางโทรทัศน์

การจัดรายการสารคดีทางโทรทัศน์มีหลักการจัดเหมือนกับรายการโดยทั่วไป คือต้องดูถึงวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เวลา นอกจากหลักสำคัญดังกล่าวผู้จัดยังต้องคำนึงถึงรูปแบบของรายการตลอดจนต้นทุนในการจัดรายการด้วย

1. วัตถุประสงค์ของการจัดรายการ วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของรายการสารคดีก็เพื่อให้ความรู้หรือข่าวสารโดยเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้จัดต้องกำหนดเฉพาะลงไปให้ชัดเจนว่า ความรู้ประเภทไหนเพื่อกลุ่มเป้าหมายใด เพราะการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนลงไปจะทำให้กำหนดเนื้อหาและการนำเสนอได้ต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมาย รายการสารคดีควรแบ่งประเภทของผู้ชมให้ชัดเจนว่า สำหรับเด็กหรือผู้ใหญ่ กลุ่มอาชีพใด การศึกษาระดับไหน เพราะหลังจากกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายแล้วก็จะใ้กว้างแนวทางของเนื้อหารายการได้ว่าเป็นแนวหรือประเภทใด

3. เวลา เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายได้แล้ว เวลาออกอากาศของรายการและเวลาในการผลิตรายการก็ควรคำนึงถึงด้วย

- เวลาออกอากาศ ควรจัดเวลาออกอากาศให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น รายการเด็กไม่ควรจัดเวลาไว้ถึงจนเกินไปมิฉะนั้นแล้วจะทำให้การจัดรายการไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

- เวลาในการผลิต รายการสารคดีที่มีคุณภาพมักใช้ต้นทุนสูง เพราะรายการสารคดีนั้นเป็นการเสนอเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเจาะลึก มีความหลากหลาย การผลิตจึงต้องใช้เงิน และเวลามาก

- เวลาของรายการ สารคดีแต่ละประเภทจะมีความยาวตั้งแต่ 1 นาที ถึง 60 นาทีอาจมากกว่าหรือน้อยกว่านี้ได้แล้วแต่ความลึกของเนื้อหา วัตถุประสงค์ และขึ้นอยู่กับผู้ชมด้วยแต่ความยาวที่เหมาะสมคือไม่ควรจะเกินหนึ่งชั่วโมง เพราะจะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายได้

4. การเลือกประเภทรายการ หากผู้จัดต้องการจัดรายการสารคดีให้ประสบความสำเร็จแล้วหลังจากพิจารณาวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย และเวลาแล้วผู้จัดควรคำนึงถึงประเภทของรายการด้วย

5. งบประมาณ รายการสารคดีเป็นรายการที่ต้องใช้เวลาและความพิถีพิถันเป็นพิเศษดังนั้นจึงต้องใช้เงินทุนค่อนข้างสูงจึงจะได้รายการสารคดีที่มีคุณภาพ การผลิตรายการสารคดีอาจผลิตโดยใช้เทคนิค โทรทัศน์หรือผลิตโดยใช้เทคนิคภาพยนตร์แต่การถ่ายทำด้วยเทคนิคภาพยนตร์ลงทุนค่อนข้างสูงแต่จะได้รายการที่มีคุณภาพกว่าในด้านความคงทนในการเก็บรักษา

THANMASAT UNIVERSITY
 สำนักหอสมุด